

Korleis drive sporlaust og lønsamt reiseliv?

- kva kan nasjonalpark- og verneområdestyra gjere?

Nasjonalparkstyra/verneområdestyra | Balestrand | 11.03.2020 | Torkjel Solbraa

VESTLANDSFORSKING

KLIMA OG MILJØ

REISELIV

TEKNOLOGI OG SAMFUNN

Internasjonal
nasjonal og lokal
Sogndal
Campus Fosshaugane

85%
oppdragsfinansiert
Organisert som ei stifting

30+
medarbeidarar
Tilsette frå 9 land

Stordata • Digitalisering • Kultur, identitet og teknologi
Regional utvikling • e-Helse • Berekraftig reiseliv • Opplevingsturisme
Klimatilpassing • Industriell økologi • Lokal klima- og miljøpolitikk
Natur- og miljøforvaltning • Energi og transport

1. Utvikling og lønnsemd i reiselivet
  2. Reiselivet sine visjonar for berekraft
  3. Dilemma knytt til sporlaust reiseliv
  4. Perspektiv med heim
-

Reiselivet er i sterk vekst

5 ~~94,9~~ %

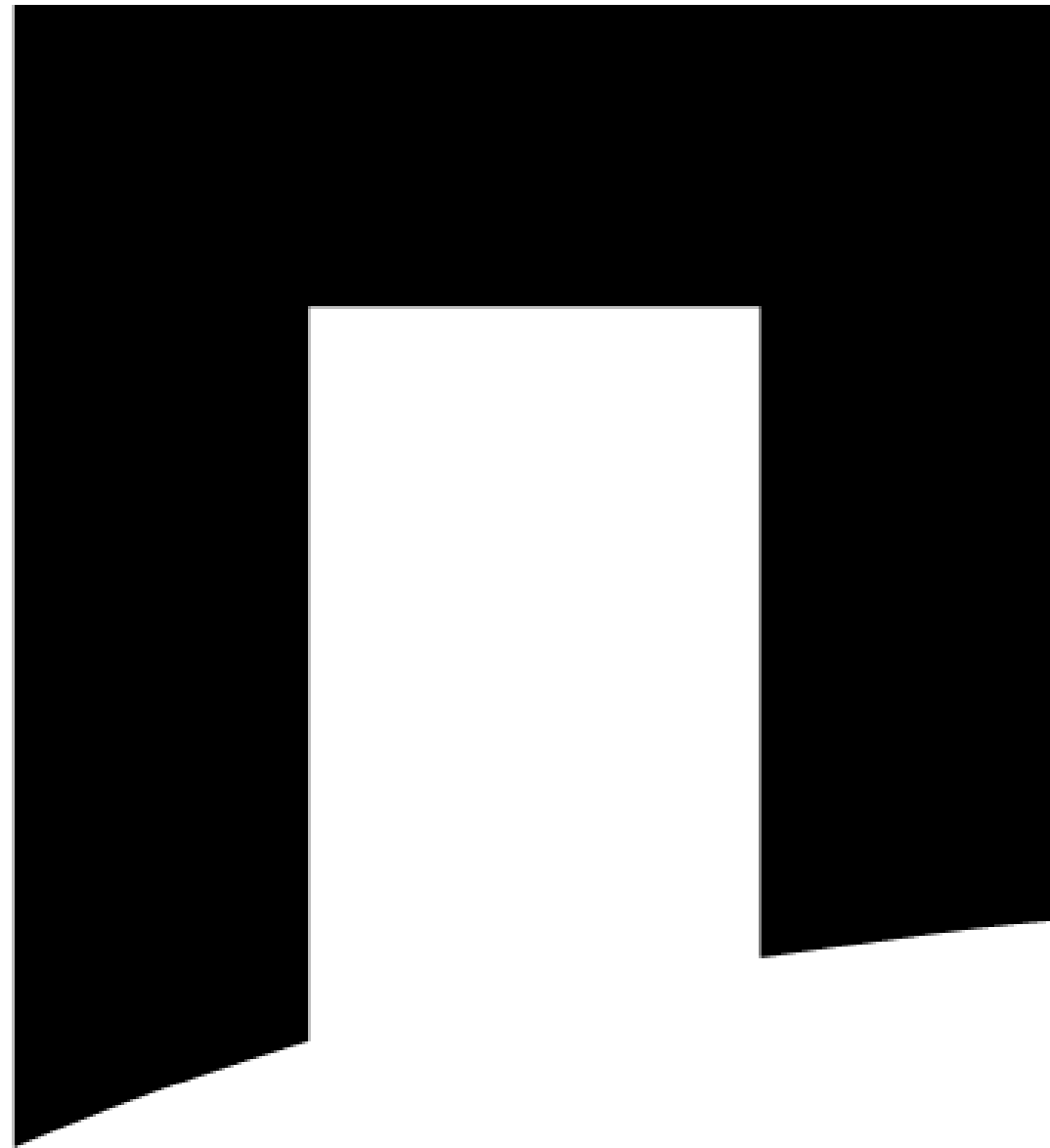
Opplevingsturismen veks mest

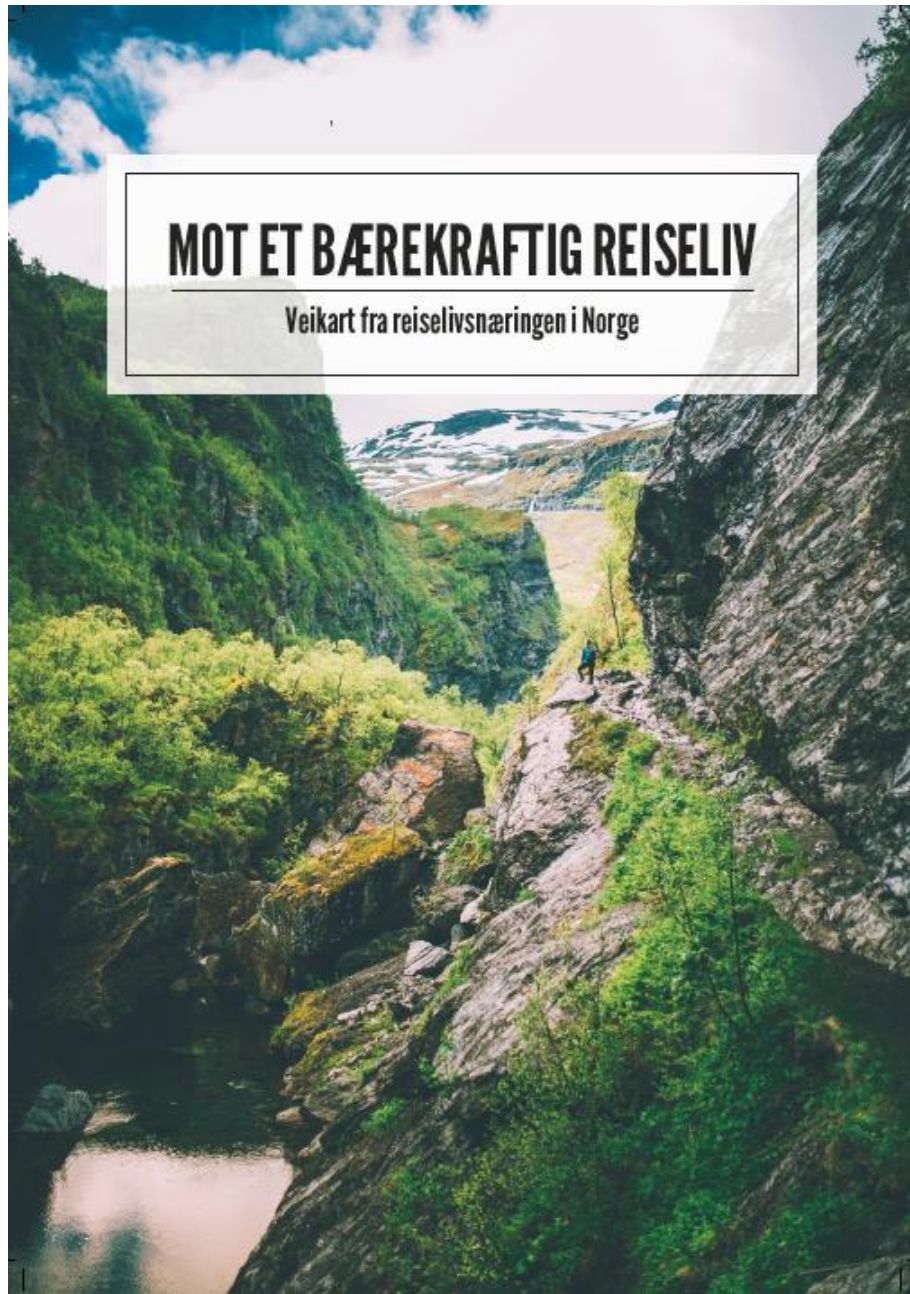
49% av norske turistar
55% av utanlandske turistar

18% av norske turistar
37% av utanlandske turistar

(Tal frå Innovasjon Norge 2019)

MOT ET BÆREKRAFTIG REISELIV

Veikart fra reiselivsnæringen i Norge

De Historiske
Den Norske Turistforening
Fellesforbundet
HANEN
Innovasjon Norge
NCE Tourism
NHO Reiseliv
Norges Naturvernforbund
Norsk Reiseliv
Virke Reise Norge og Kultur

Vegkart – mot eit berekraftig reiseliv

«...utvikling av nye produkter, og attraksjoner skal ha som grunnleggende prinsipp at de ikke fører til inngrep som forringer natur- og kulturverdiene.»

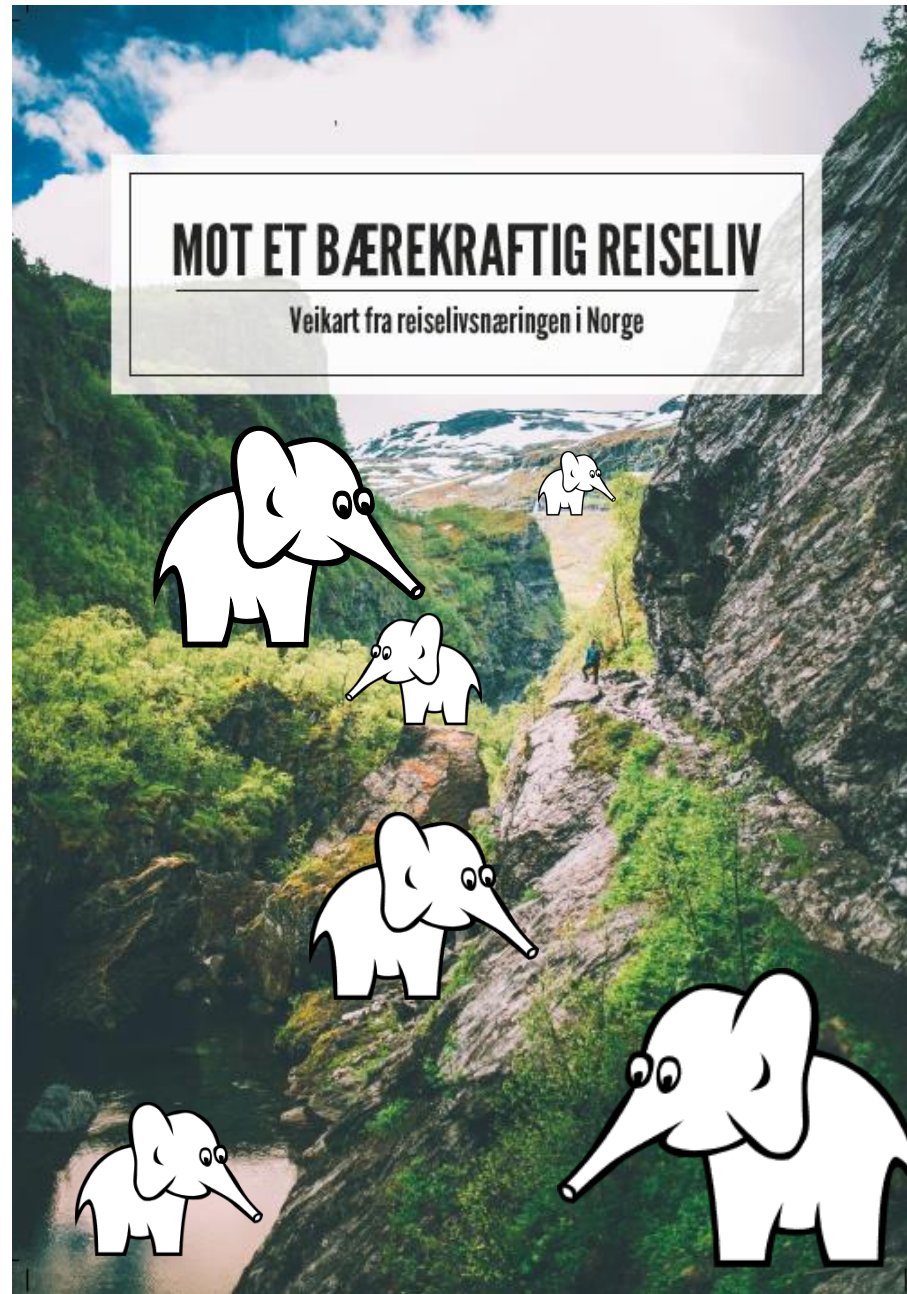
«REISELIVET MÅ i større grad arbeide for at myndighetene vektlegger hensynet til næringen når det gjelder utbygging av nye vann- og vindkraftprosjekter, nye kraftlinjer, store vegprosjekter, viktige våtmarksområder og dumping av gruveavfall når dette forringer natur- og kulturverdiene.»

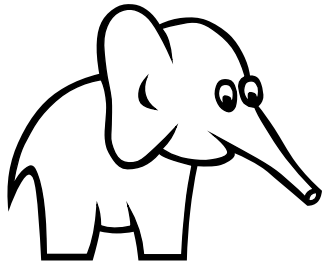
Vegkart – mot eit berekraftig reiseliv

«YTTERLIGERE INNGREP og utbygginger som forringer natur- og kulturverdier må forhindres. Større sammenhengende naturområder med urørt preg må tas vare på. Den omfattende liberaliseringen av motorferdselregelverket vil true naturverdiene og bør derfor reverseres.»

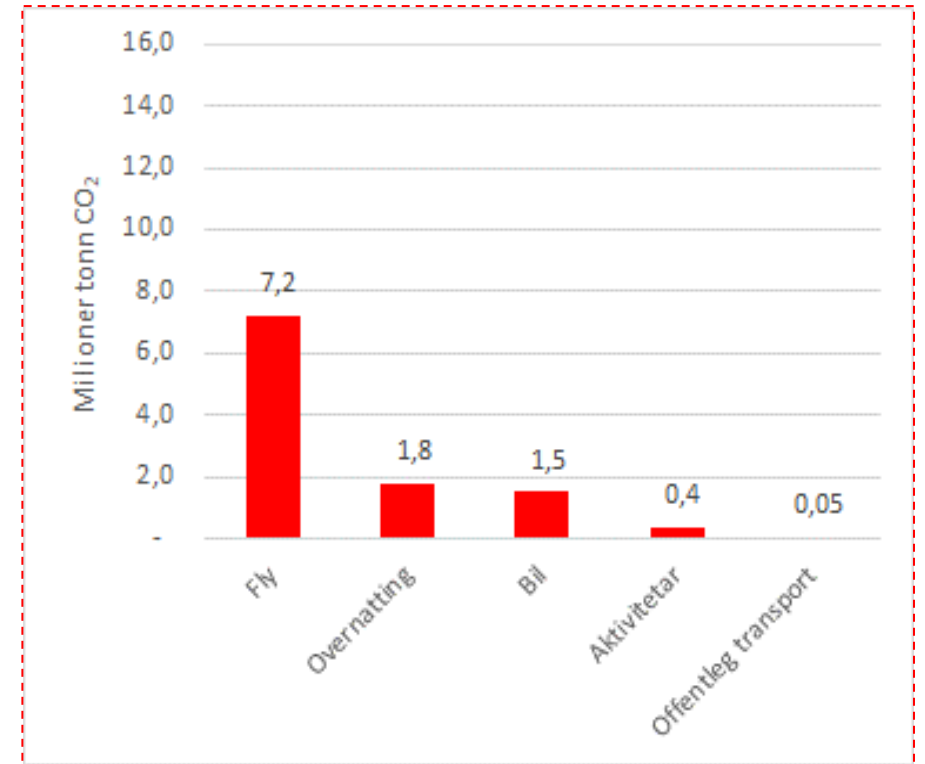
Kva er elefantane i vegkartet?

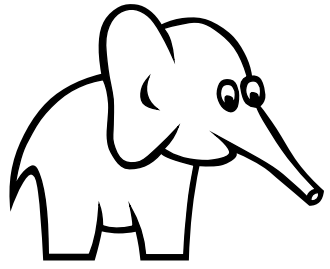

Turisme fører til høge klimautslepp

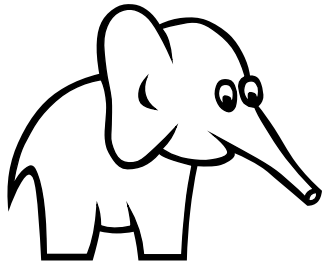
Klimarekneskap for norsk reiseliv for 2015. Berekinga omfattar nordmenn sin ferie i inn- og utland + utanlandske turistar sin ferie i Norge, inkludert utslepp frå reisa til og frå Norge. (Aall 2019)

Utbyggingar kan ha positiv verknad for
lokal reiselivsnæring

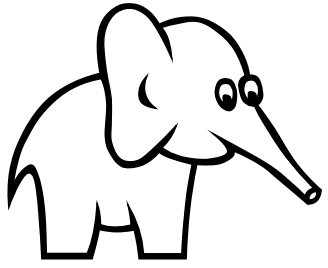

Interesse styrer syn på akseptabel «berøring»

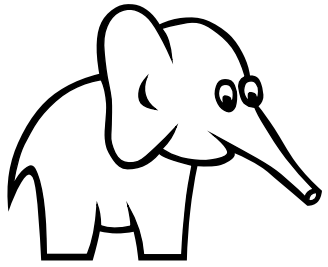
Svak handtering av turistmassar i naturområde

Turistsvikt i Lofoten: – Fotball-VM, drittvær og negativ medieomtale har skylda

Den knallfine sommeren i sør kan ha laget trøbbel for øyriket Lofoten. Dårlig vær i nord og fotball-VM får skylda for turistsvikten.

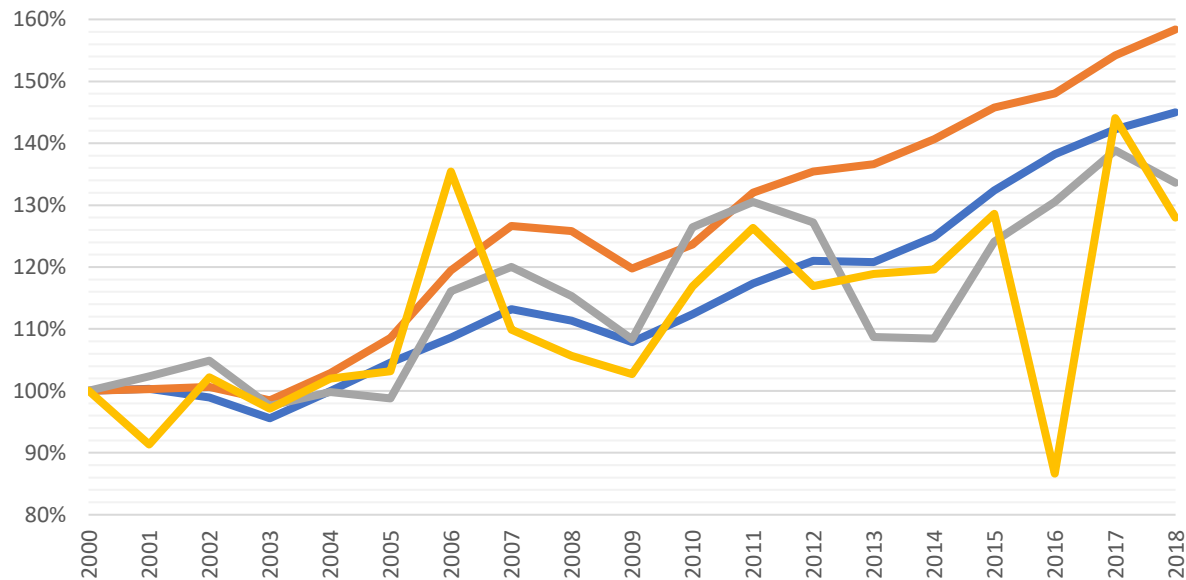

Fokus på vekst i gjestedøgn

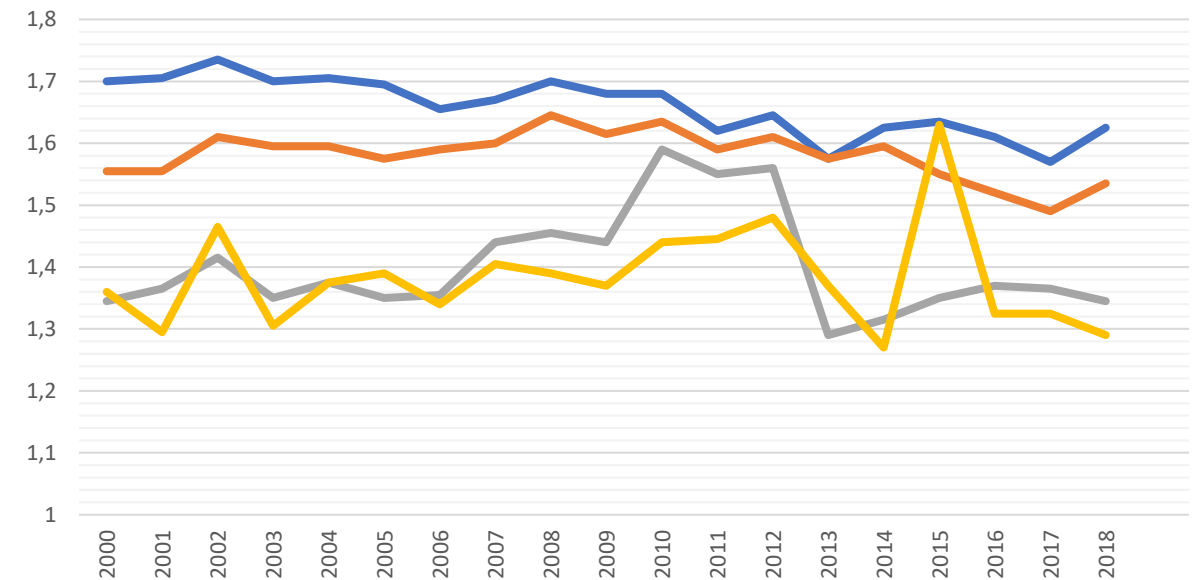
Gjestedøgn på hotell

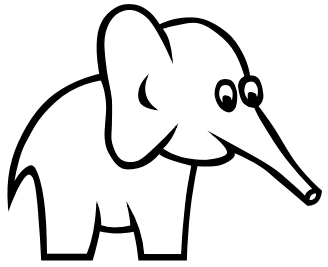
Norge Fjord Norge Sognefjord Luster

Opphaldstid per turist på hotell

Norge Fjord Norge Sognefjord Luster

Fokus på attraksjonar

Vandrefyrtårn?

Heilskapleg vandreddestinasjon?

Fysiske element

- Stiar
- Tryggleik
- Raste- og utkikkstader
- Vær
- Landskap
- Kulturminne
- Bygningsmiljø

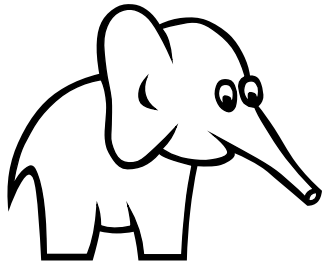
Produkt/service

- Merking
- Kulturhistorisk tilbod
- Informasjon
- Andre turar
- Guiding
- Transport
- Overnatting
- Mat

Sosiale element

- Vertskap
- Lokalbefolkning
- Andre turistar

Ad hoc reiselivsplanlegging/-styring?

REISELIVSPLAN SOGN OG FJORDANE 2010 – 2025

SITUASJONSANALYSE, VISJON, MÅL OG STRATEGIER
SPYDDESENTERET FOR NY REISELIVSPLAN
FORSKUNGSUTVALGET

HALLINGSKARVET
NASJONALPARKSTYRE

Finske biotopvernområde

Besøksstrategi for Hallingskarvet nasjonalpark. «Stort, mektig og godt»

POSTBOKS
POSTBOKS 1604
2027 DRAMMEN

BESØKSSERIE
VEIERSTADVEGEN 13,
3580 GULDØ

TELEFON 93 40 75 49

E-POST: TER@HALLINGSKARVET.NO
WWW.HALLINGSKARVET.NO
ORG NR 949 473 111

Rapport, BBR AS

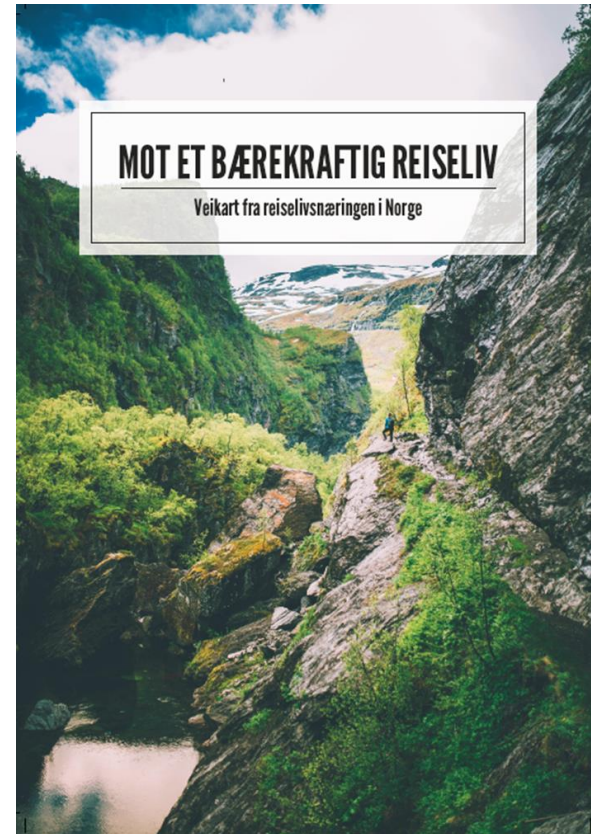

Masterplan produktutvikling reiseliv i Rauma

Januar 2015
BBR AS

MOT ET BÆREKRAFTIG REISELIV

Veikart fra reiselivsnæringen i Norge

Korleis kan de tilrettelegge for sporlaust og lønsamt reiseliv?

VESTLANDSFORSKING

- Hjelp reiselivet til å bli betre naturforvaltarar
  - Legg til rette for turistar med lågt klimautslepp
  - Begrens infrastruktur som krev store turistmassar
  - Still krav til bedrifter som jobbar i verneområda
  - Vurder fellesgodefinansiering i pressområde
  - Prioriter opphaldstid i randsonene framfor gjestedøgn
  - Gjer tettstadene til «navet» for den lokale reiselivsutviklinga
-

Takk for meg!

Torkjel Solbraa

Mob: +47 95935241

E-post: tso@vestforsk.no

www.vestforsk.no

| Postboks 163, 6851 Sogndal

| Tlf.: 906 33 600

| @vestforsk.no